

A bírálóbizottság értékelése

Ősi Attila pályafutása 2000-ben indult, amikor megtalálta az iharkúti bauxitbányák területén a felső-kréta Csehbányai Formáció egy csontmaradványokban gazdag kőzetrétegét. Ezzel vette kezdetét az a munka, mely a 150 éves magyar gerinces őslénytani kutatás szempontjából abszolút novum és új szín, mivel addig a trianoni országhatárokon belül mezozoós gerinces faunát nem ismertünk.

Az elmúlt 13 évben a jelölt által szervezett ásatások során az iharkúti lelőhelyen közel 500 m²-nyi csonttartalmú réteget tártak fel, és ennek során több mint 10 ezer csont-és fogmaradványt, illetve részleges csontvázat gyűjtöttek be. A mind egyedszám, mind diverzitás szempontjából gazdag leletanyagot jelentős részben Archosauriák (Crocodyliformes, Pterosauria, Dinosauria) maradványai alkotják. A leletek alapján a jelölt 14 taxon jelenlétét bizonyította, melyek közül 7 a tudományra nézve új.

Az általa publikált eredmények mára már beágyazódtak a nemzetközi őslénytani szakirodalomba.

A jelölt kiemelkedő vezető és szervező egyéniség, közvetlen munkatársai egy tehetséges új kutató generációt képviselnek.

A bizottság a jelölt mind a 14 tézisét elfogadta új tudományos eredménynek. A doktori mű mindhárom bírálója egyhangúlag támogatta az MTA doktora cím adományozását.

A tézisek

1. **tézés.** Az iharkúti ősgerinces lelőhely legfontosabb taxonómiai és faunisztikai adatainak leírása, a 14 archosauria faj kimutatása.
2. **tézés.** Az *Iharkutosuchus* krokodilfaj állkapocs- és rágásmechanizmus rekonstrukciója anatómiai, izomrekonstrukció és fogkopás elemzés alapján.
3. **tézés.** A *Bakonydraco galaczi* repülő hüllő táplálkozási stratégiájának kiderítése anatómiai vizsgálatok és recens analógiák alapján.
4. **tézés.** Lényege az iharkúti Theropoda fauna sajátosságainak és rokonsági viszonyainak vizsgálata.
5. **tézés.** A gondwanai eredetű Theropoda dinoszauruszok jelenlétének bizonyítása a santoni idején a nyugat-thetisi szigetvilágban.
6. **tézés.** A Theropodák mellső függesztőve és mellső végtagjai pneumatizáltságának bizonyítása.
7. **tézés.** Magyarország legidősebb madárleleteinek bemutatása.
8. **tézés.** A *Hungarosaurus* nemzetség rokonsági viszonyainak és a koponyadíszítettség kialakulásának elemzése.
9. **tézés.** A *Hungarosaurus* agyának, valamint végtagjainak morfológiai elemzése és az erre épített következtetések kifejtése az őshüllő mellső és hátsó végtagjainak arányáról, mozgáskoordinációs képességéről és testtartásáról.
10. **tézés.** A *Hungarosaurus* mandibula mozgásmechanizmusának rekonstrukciója a fogakon végzett kopásvizsgálatok eredményeire alapozva.
11. **tézés.** A *Hungarosaurus* és egy *Struthiosaurus* faj egyidejű szimpatrikus jelenlétének elemzése.
12. **tézés.** A *Mochlodon vorosi* faj törpenövésének cáfolata.
13. **tézés.** Az eddig csak Észak-Amerikából és Ázsiából ismert *Ceratopsia* dinoszauruszok európai megjelenésének bizonyítása az *Ajkaceratops* genus felfedezése kapcsán
14. **tézés.** Az iharkúti kréta gerinces fauna ősszállatföldrajzi összetételének kifejtése és az iharkúti szárazulat refúgium jellegének bizonyítása.